

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS 2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS IR METINIO
ATASKAITŲ RINKINIO PATEIKIMO**

2023-04-13 Nr. NV-865

Vilnius

Teikėjas: Viešųjų pirkimų tarnyba (VPT).

Pagrindas: VPT nuostatai – VPT direktorius per 4 mėnesius nuo kalendorinių metų pabaigos pateikia VPT metinę veiklos ataskaitą Seimui ir Vyriausybei. Viešųjų pirkimų įstatymas - pasibaigus kalendoriniams metams, VPT skelbia Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nustatyta tvarka parengtą savo metinių ataskaitų rinkinį ir jį pateikia Seimui ir Vyriausybei.

Tikslas: pristatyti VPT veiklos rezultatus.

VPT pagrindiniai veiklos tikslai:

1. užtikrinti įstatyminių reglamentavimų atitinkantį, patikimą ir stabilų informacinių sistemų veikimą:

VPT, siekdama šio tikslo, tęsė CVP IS modernizavimo sukuriant naują informacinę sistemą SAULĖ IS darbus – iki 2022 m. pabaigos sukurta ir priimta daugiau nei 45 proc. CVP IS modernizavimo paslaugų. Projektas vykdomas numatytais etapais – prieaugiais. Projektą numatyta įgyvendinti sukuriant septynis prieaugius, t. y. įvykdant septynių etapų užduotis. Iki 2022 m. pabaigos buvo įgyvendinti keturi prieaugiai (šiuo metu yra vykdomas penktasis). 2023 m. planuojama pabaigti 5–7-ąjį prieaugių. Numatyta, kad šis Projektas padės automatizuoti pirkimų procedūras nuo planavimo iki sutarties sudarymo ir iš esmės padidins SAULĖ IS naudotojų darbo efektyvumą, pagreitins susijusius veiklos procesus. Naujoji informacinė sistema veiks skaitmeninių duomenų pagrindu, o tai reikšmingai padidins duomenų analizės ir informacijos viešinimo galimybes. Yra kuriamos sąsajos su kitų institucijų, kurių duomenys reikšmingi viešųjų pirkimų procedūroje, taip pat su kontroliuojančiųjų institucijų informacinėmis sistemomis. Diegiamos sistemos funkcijos leis atsekti potencialų interesų konfliktą. Taip pat planuojama įgyvendinti kitas skaitmenines priemones, padedančias užkardyti korupcinio pobūdžio veikas. Šiuo metu tik dalis (viešųjų pirkimų sutartys, ataskaitos) duomenų prieinami atvirų duomenų portale. Visi kiti su pirkimais susiję struktūruoti atvirieji duomenys bus prieinami pradėjus funkcionuoti SAULĖ IS.

2. didinti viešųjų pirkimų skaidrumą ir efektyvumą: VPT, rengdama mokymus ir metodines priemones, kėlė pirkimų dalyvių kvalifikaciją, susijusią tiek apskritai su viešaisiais pirkimais, tiek su darniais (žalieji, socialiai atsakingi, inovatyvūs) pirkimais. 2022 m. žaliųjų pirkimų vertės planuota reikšmė buvo pasiekta ir viršyta – sudarė 60,2 proc. bendros pirkimų vertės (siektina reikšmė buvo 50 proc.). 2022 m., palyginti su 2021 m., gerėjo ir kitos žaliųjų pirkimų rodiklių reikšmės – daugėjo pirkimų vykdytojų, vykdžiusių žaliuosius pirkimus, augo per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų vertės dalis.

2022 m. VPT parengė ir viešai paskelbė penkias naujas pirkimų vykdytojams skirtas metodines priemones:

- pirkimų centralizavimo gaires;
- pavyzdinę tiekėjų pašalinimo iš viešųjų pirkimų pagrindų lentelę;
- savarankiško mokymosi sistemą „VPT E. vedlys“, kurioje patogia ir aiškiai išdėstytos pagrindinės su viešaisiais pirkimais susijusios temos ir informacija, aktuali kiekvienam su viešaisiais pirkimais dirbančiam specialistui. Šiuo metu sistemoje jau yra užsiregistravę daugiau kaip 1 300 asmenų;
- perkant prekes ir paslaugas galimų naudotis kainos perskaičiavimo taisyklių pavyzdžius;

• siekiant užtikrinti, kad suteikiančiosioms institucijoms būtų paprasčiau parengti ir vykdyti koncesijų projektus, o privačiojo sektoriaus atstovams – juose dalyvauti, bendradarbiaujant VPT, CPVA, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir advokatų profesinei bendrijai „Walless“, buvo parengtas Koncesijų įstatymo komentaras. Jame siekiama kuo paprasčiau atskleisti įvairius koncesijų aspektus ne tik pateikiant teisės aktų ir teismų praktikos aiškinimą, bet ir gerosios patirties pavyzdžių.

3. užtikrinti efektyvią ir į rezultatus orientuotą VPT veiklą: VPT tobulino vidaus administravimo procesus (2022 m. fiksuota, jog 99,4 proc. dokumentų yra elektroniniai), įvairiais mokymais didino VPT darbuotojų kompetenciją. Tačiau 2022 m. vidutinė savanoriška VPT darbuotojų kaita siekė 15,8 proc. ir, anot VPT, yra susijusi su dideliu finansinių ir darbo jėgos sąnaudų trūkumu.

Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimas:

vykdant Vyriausybės programos įgyvendinimo plano nuostatą „*Įgyvendinti viešųjų pirkimų profesionalumo stiprinimo reformą ir nustatyti rekomenduojamus viešųjų pirkimų specialistams keliamus kvalifikacijos reikalavimus, sukurti viešųjų pirkimų specialistų mokymo programas, mokymo modulius ir perkančiųjų organizacijų motyvavimo sistemą*“, VPT įdiegė virtualią atestacijos sistemą, parengti ir į minėtą sistemą įkelti atestuojant specialistus naudojami testo klausimai. Klausimai rengti atsižvelgiant į 2022 m. parengtą Pirkimų specialistų žinių patikrinimo reikalavimų ir mokymo modulių dokumentą, kuriame iš viso numatyta 20 mokymo temų ir modulių, apibrėžiančių žinias, kurias turi turėti egzaminą laikantis viešųjų pirkimų specialistas;

vykdant Vyriausybės programos įgyvendinimo plano nuostatą „*Sustiprinti aplinkos apsaugos kriterijų naudojimo privalomumą viešuosiuose pirkimuose, įtvirtinti nuostatas, kad nuo 2023 m. prekės, paslaugos ir darbai įsigijami tik žaliųjų pirkimų būdu, įdiegti konsultavimo, informacijos sklaidos ir bendradarbiavimo su rinka mechanizmus žaliųjų viešųjų pirkimų srityje*“, VPT, siekdama skatinti darniuosius pirkimus, organizavo viešųjų pirkimų renginį „Žalioji mugė 2022“, siekiant pirkimų rinkos dalyviams atverti darnių sprendimų galimybes, pademonstruoti, ką ir kaip galima pirkti žaliai, kad būtų prisidėta prie Lietuvos aplinkosauginių tikslų įgyvendinimo. 2022 m. konsultavimo platforma klausk.vpt.lt buvo papildyta 21 dažniausiai užduodamu žaliųjų pirkimų srities klausimu.

VPT veiklos prioritetai:

1. Elektroninių viešųjų pirkimų efektyvumo didinimas.
 - 1.1. Viešųjų pirkimų skaidrumo ir procedūrų efektyvumo didinimas palaikant ir tobulinant CVP IS.
 - 1.2. Esamos CVP IS pritaikymas prie teisinio reguliavimo pokyčių.
 - 1.3. CVP IS modernizavimas, sukuriant naują sistemą.
2. Konkurencingumo skatinimas ir ekonominio naudingumo vertinimo kriterijaus taikymo viešuosiuose pirkimuose didinimas.
 - 2.1. Viešųjų pirkimų dalyvių kompetencijų stiprinimas, siekiant ekonominio naudingumo vertinimo kriterijaus pagrindu vykdomų pirkimų skaičiaus augimo.
 - 2.2. Viešųjų pirkimų dalyvių kompetencijų stiprinimas, siekiant pirkimų, kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas tiekėjas, skaičiaus augimo.
3. Darniųjų viešųjų pirkimų plėtra Lietuvoje.
 - 3.1. Darniųjų pirkimų metodinės pagalbos priemonių ir įrankių kūrimas bei informacinės sklaidos didinimas, siekiant stiprinti viešųjų pirkimų dalyvių kompetencijas.
 - 3.2. Darniųjų pirkimų sistemos stebėjimas, analizavimas ir tobulinimas, siekiant efektyvesnio darniųjų pirkimų vykdymo Lietuvoje.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina klausimą teikti Vyriausybės pasitarimui.

Patarējas

Saulius Gaigalas